

METODERAPPORT

Brutte løfter etter flodbølgen

NRK Dagsnytt

Ansvarlige Journalister:

Annemarte Moland
Hege Moe Eriksen

Redaksjon:

NRK Dagsnytt
Bjørnstjerne Bjørnsons plass 1
0340 Oslo

Publisert:

NRK Dagsnytt, Alltid Nyheter, Ukeslutt, Her og Nå og Dagsrevyen i perioden 05.12.-
28.12.2005

Ansvarlig redaksjonssjef/redaktør:

Marina Tofting og Per Anders Johansen

Kontakt:

Annemarte Moland: 95821312
Hege Moe Eriksen: 93613483
Marina Tofting: 93866312
Per Anders Johansen: 97540345

1. SAMMENDRAG AV SAKEN

2. juledag 2004 rammer den verste naturkatastrofen i moderne tid Sør-Asia. 230 000 mennesker dør i flodbølgen, 84 av dem er nordmenn. Rundt 3000 norske turister rammes av katastrofen. Mange har mistet noen, er såret eller i sjokk. De er uten klær, pass, vann eller mat. I kaoset som oppstår blir det norske beredskapsapparatet satt på

en hard prøve. Kritikken mot Utenriksdepartementet og ambassaden i Bangkok vokser i styrke.

Noen måneder senere kommer de kritiske synspunktene offisielt til uttrykk i evalueringsrapporten fra Regjeringens uavhengige granskingskommisjon ledet av Jan Reinås. Reinås-utvalget kommer med knallhard kritikk av regjeringens krisehåndtering. Flodbølgekatastrofen har blottlagt et utenriksapparat uten tilfredsstillende system for å hjelpe kriserammede nordmenn i utlandet. I slutten av mai følger regjeringen opp med sin stortingsmelding om kriseberedskap med omfattende tiltak for å bedre kriseberedskapen.

Norske medier dekket intensivt både flodbølgekatastrofen, Reinås-utvalgets kritikk og regjeringens stortingsmelding. Men så ble det stille...

NRK Dagsnytt bestemte seg for å undersøke status i myndighetenes arbeid med kriseberedskapen, nær ett år etter katastrofen.

2. ET PROSJEKT TAR FORM

"Vi skal følge opp kritikken og foreta de forbedringer og endringer som er nødvendig"

Utenriksminister Jan Petersens kommentar til Reinås-utvalgets rapport,
NRK, 20.04.2005.

I Reinås-utvalgets rapport forteller sjokkerte pårørende om hvordan lapper med opplysninger om savnede fløt omkring på et provisorisk oppsatt ambassadebord og blåste bort med første vindkast. Også her hjemme var registreringen hos Utenriksdepartementet kaotisk. Departementet og Kripos kranglet om hvem skulle ha ansvaret for registrering av savnede, og listene inneholdt lenge mange feil.

I ettertid lovte regjeringen at både beredskapen hjemme og i utlandet skulle oppgjøres med nye tekniske systemer og utstyr. Nye kriseberedskapsplaner skulle utarbeides, og en ny krisestab skulle opprettes.

Regjeringens egne løfter om forbedringer av kriseberedskapen etter flodbølgekatastrofen ble retningsgivende for våre undersøkelser. Vi ønsket å finne ut av om regjeringens egne planer var innfridd.

To journalister i NRK Dagsnytt, Annemarte Moland og Hege Moe Eriksen, gikk i gang med å kartlegge hvilke tiltak regjeringen hadde lovet og relevante kilder på området. Arbeidet med undersøkelsene startet i slutten av november og pågikk frem til romjula 2005.

Utgangspunktet for vårt arbeid var to dokumenter: Reinås-utvalgets rapport hvor konkrete mangler ved myndighetens kriseberedskap ble listet opp, og regjeringens egen stortingsmelding nr. 37 "Flodbølgekatastrofen i Sør-Asia og sentral krisehåndtering". I denne stortingsmeldingen svarte regjeringen for egne planer med kriseberedskap, hvor hovedpunktene i Reinås-utvalgets anbefalinger ble tatt til følge.

I sin rapport pekte Reinås-utvalget blant annet på følgende mangler ved Utenriksdepartementet og ambassadene:

- Samlet beredskapsplaner for store kriser
- Trent personell
- Registreringsverkstøy av savnede
- Teknisk utstyr og teknologiforståelse.

Regjeringens stortingsmelding nr. 37 involverer tiltak i tre ulike departementer: Utenriksdepartementet, Justisdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. På bakgrunn av opplysningene i stortingsmeldingen sendte vi ut brev til alle med spørsmål om status i arbeidet.

Parallelt sjekket vi departementenes postjournaler for tsunami-stoff og snakket med overlevende og de rammedes interesseorganisasjon "Nasjonal Støttegruppe etter Flodbølgekatastrofen". De satte oss på sporet av en glemt gruppe rammede: De som overlevde, men som ikke mistet noen. Over 3000 nordmenn befant seg i katastrofeområdene. Mange slet angivelig fortsatt med store traumer og psykiske senskader, flere var fortsatt sykemeldt, men fikk ingen eller liten hjelp av det offentlige.

Ved utgangen av den første research-fasen satte vi opp en liste på over 20 mulige saker og problemstillinger. Sakene fordelte seg langs tre hovedkategorier:

- Myndighetenes beredskapsarbeid
- Myndighetenes samarbeid med frivillige organisasjoner og andre eksterne aktører i forhold til kriseberedskap.
- De overlevendes livssituasjon og mangelen på hjelp fra det offentlige.

3. PROBLEMSTILLINGER

Svarene vi fikk fra departementene på oppgraderingen av kriseberedskapen var svært generelle. I henhold til departementene var en ny og oppgradert kriseberedskap på plass. Departementene hevdet at nytt teknisk utstyr var kjøpt inn, at kriseøvelser var holdt og at samarbeidet med eksterne aktører var forbedret og innlemmet i det nye planverket.

Det var utfordrende å etterprøve/vurdere realitetene bak de generelle vendingene. Hvor godt kvasset og trent var egentlig den norske kriseberedskapen ved store katastrofer i utlandet? Vi prøvde finne svar ved å besøke både Utenriksdepartementet og Justisdepartementet for å se på de nye kriseorganisasjonene og deltok også på en øvelse.

Men sentralt i myndighetenes nye kriseorganisasjon er tross alt selve utenriksstasjonene. Vi ønsket å undersøke i hvilken grad ambassadene hadde oppgradert sin kriseberedskap etter flodbølgen. Det finnes 105 norske ambassader i verden. Via nettsiden norge.no fikk vi mailadressene til de fleste av dem.

Når det gjaldt overlevende hadde vi lite informasjon om hvem de var. I etterkant av katastrofen lovet norske helsemyndigheter hjelp og støtte til alle rammede, men listen over hvem de er taushetsbelagt og eksisterer kun i et dokument hos Helse- og

sosialdirektoratet. Kommunene fikk i oppgave å underrette alle fastleger til pasienter som hadde vært i katastrofeområdene. Myndighetene anla et proaktivt hjelpeapparat og påla alle aktuelle fastleger å skrive brev til eller ringe sine pasienter med spørsmål om de trengte hjelp. Likevel kjente Nasjonal Støttegruppe etter Flodbølgekatastrofen til flere tilfeller som ikke hadde fått offentlig hjelp og som var på vei utfor på grunn av psykiske problemer.

Utfordringen vår var å finne frem til flest mulig personer for å kunne si noe kvalifisert om hva slags hjelp de overlevende hadde fått etter flodbølgen. For å komme i kontakt med flest mulig mennesker samarbeidet vi med Nasjonal Støttegruppe etter Flodbølgekatastrofen. Støttegruppen har vel 800 medlemmer, hvorav 400 er overlevende som ikke har mistet noen. Etter hvert gikk de med på å sende ut en anonymisert undersøkelse til sine medlemmer.

4. METODE: QUESTBACK

Vi bestemte oss for å lage tre ulike spørreundersøkelser for å sjekke status etter flodbølgen. Metoden vi brukte er Questback - et webbasert verktøy til å skape og distribuere spørreundersøkelser. Programmet samler og analyserer innkommende svar.

De tre undersøkelsene vi laget var:

1. Spørreundersøkelse blant overlevende:

I denne undersøkelsen var vi interessert i å kartlegge de overlevendes livssituasjon. Undersøkelsen ble sendt ut til 105 mailadresser. I spørreundersøkelsen svarte de overlevende på spørsmål om de sliter med fysiske eller psykiske problemer, om de er sykemeldt, om de har fått oppfølging fra fastlegen sin og om hvordan livssituasjonen eventuelt har endret seg etter flodbølgekatastrofen.

Av hensyn til de overlevende selv og for å sikre flest mulig svar, ble undersøkelsen gjort anonym.

73 overlevende svarte på undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på rundt 70 prosent.

Se vedlegg 1: Undersøkelse blant overlevende (redigert utgave).

2. Kartlegging av krisehåndtering blant ambassadene:

Her ville vi undersøke i hvilken grad ambassadene var blitt styrket til å takle fremtidige kriser. I undersøkelsen spurte vi ambassadene blant annet om de hadde fått oppgraderte kriseplaner, om de hadde fått nytt teknisk utstyr og om de hadde gjennomført kriseøvelser i etterkant av katastrofen.

Av 88 ambassader svarte 57 på spørreskjemaet vårt, noe som utgjør en svarprosent på rundt 65 prosent.

Se vedlegg 2: Kartlegging blant ambassadene (redigert utgave).

3. Kartlegging av krisesamarbeid med frivillige organisasjoner, reiselivs- og forsikringsbransjen.

Innledende samtaler til aktører i disse tre bransjene indikerte at myndighetenes samarbeid med eksterne aktører om kriseberedskapen var mangelfull. Dette til tross for at forsikringsbransjen spilte en viktig rolle i å bistå pårørende og overlevende i kaoset etter katastrofen.

I undersøkelsen spurte vi totalt 32 selskaper og organisasjoner om hva slags samarbeid de hadde hatt med norske myndigheter i etterkant av flodbølgen, i hvilken grad var de invitert med på myndighetenes arbeid med nye kriseberedskapsplaner og i hvilken grad deres økonomiske rolle ved nye katastrofer var avklart.

23 selskaper og organisasjoner svarte på vårt spørreskjema, noe som gir en svarprosent på rundt 72 prosent.

Se vedlegg 3: *Krisehåndtering etter flodbølgekatastrofen (redigert utgave).*

5. BRUTTE LØFTER

Svarene vi fikk inn gjennom våre tre undersøkelser ga et godt grunnlag for en serie med saker som omhandlet myndighetenes brutte løfter etter flodbølgekatastrofen.

Resultatene stod i strid med hva myndighetene hadde lovet å gjøre:

- Undersøkelsen blant over 70 overlevende viste at mange slet med psykiske eller fysiske problemer, ett år etter flodbølgekatastrofen. Svært mange hadde vært sykemeldt i kortere eller lengre perioder, og mange var fremdeles ikke tilbake i full jobb. Flesteparten i undersøkelsen slet med søvnproblemer, mareritt, konsentrasjonsvansker, rastløshet og frykt for vann eller høye lyder. Flere hadde vurdert å ta sitt eget liv.

I et intervju som leder for Nasjonal Støttegruppe etter Flodbølgekatastrofen, Christoph Wernersen, ga til NRK kom det frem at tre rammede hadde begått selvmord. Mange følte de ble møtt med liten forståelse av samfunnet for problemene de hadde. Det å være den "heldige som overlevde" hadde blitt en tung bær for en stor gruppe mennesker.

Undersøkelsen viste også at halvparten av de overlevende ikke hadde blitt kontaktet av fastlegen eller spesialisthelsetjeneste, slik helsemyndigheten lovet. Mange av de overlevende følte seg glemt av storsamfunnet.

Siden undersøkelsen var anonymisert brukte vi mye tid på å spore opp overlevende. Vi gjennomførte artikler i Atekst, søkte etter nettsider for rammede, fulgte med i chatforum og jobbet for å få kontakter via Nasjonal Støttegruppe etter Flodbølgekatastrofen. Flesteparten av kildene vi kom i kontakt med, fungerte som bakgrunnskilder, uten at vi intervjuet dem på tape. Årsaken var at vi etter hvert hadde så mye opptak at vi ikke kunne publisere alt. De overlevende fortalte alle om traumatiske opplevelser under flodbølgekatastrofen og problemene deres i etterkant. Alle hadde fått livene sine forandret som følge av hendelsen.

I tillegg til de overlevende selv, intervjuet vi en rekke fagpersoner, sosionomer og krisepsykologer, som bekreftet problemene de overlevende slet med.

- Undersøkelsen blant ambassadene viste at over halvparten av ambassadene ikke hadde øvd på egne kriseplaner, slik regjeringen skrev i sin stortingsmelding. De fleste av

dem hadde utarbeidet egne planer for kriseberedskap, men færre en halvparten hadde øvd på gjennomføringen av disse planene. Et stort flertall av ambassadene hadde heller ikke fått økt bemanning for å trene på situasjoner som kan oppstå.

Vi intervjuet en rekke ambassadører ved de største norske ambassadene i verden som oppga tid og bemanning som hovedårsak til mangelen på øvelser.

Ambassaden i Bangkok var den ambassaden som fikk sterk kritikk for sin håndtering av flodbølgekatastrofen. Reinås-utvalget pekte senere på at kommunikasjonen var brutt sammen mellom ambassaden og Utenriksdepartementet sentralt. Utvalget ga UD sentralt hovedskylden for den dårlige krisehåndteringen. I departementets postjournaler fant vi brev fra ambassaden i Bangkok hvor det fremkom at de ansatte var misfornøyd med oppfølgingen de hadde fått fra UD. I en samtale med ambassadens verneombud viste seg at ambassaden i Bangkok fortsatt ikke hadde en samordnet beredskapsplan eller felles registreringsverktøy med UD. Frustrasjonen hos over oppfølgingen fra UD hos de ansatte var stor.

- Blant forsikringsselskapene var det stor misnøye på grunn av manglende samarbeid med norske myndigheter om kriseberedskap, viste NRK-undersøkelsen. Da flodbølgen inntraff i romjula 2004, satte norske forsikringsselskaper raskt i gang sine egne beredskapsplaner. De sendte kriseteam til Thailand, delte ut klær og penger til de rammede og sørget for alt fra hjemreise til at parkerte biler på Gardermoen ikke ble tauet bort. Koordineringen av hjelpen med myndighetene var vanskelig og samarbeidet var dårlig.

Ett år etter katastrofen var det fortsatt uklart om hvem som har ansvaret for hva under en krise. Mange selskaper hadde ikke hørt noe fra myndighetene i etterkant av katastrofen. Ingen av dem var invitert til krisesamarbeid av Utenriksdepartementet. Fra selskaperenes side ble mangelen på samarbeid oppfattet som et problem.

Parallelt med undersøkelsene arbeidet vi også med andre kilder som var relevante i forhold til flodbølgekatastrofen. Vi intervjuet politiet, justismyndighetene, forskere ved Norsk kunnskapssenter for vold og traumatisk stress og hjelpeorganisasjoner. Kilder i frivillige organisasjoner satte oss på sporet av en rekke interessante saker som vi inkluderte i prosjektet.

6. EN KATASTROFE UTENOM DET VANLIGE

Verden har ikke opplevd en lignende naturkatastrofe i moderne tid. Men flodbølgekatastrofen skilte seg ut også på andre måter.

Aldri har verdenssamfunnet åpnet lommebøkene i så stor giverglede som etter flodbølgen. De viktigste hjelpeorganisasjonene satte nye budsjettrekorder med innsamlingsaksjonene sine. Røde Kors har budsjettert helt inn i 2010 med pengene som folk over hele verden ga til tsunami-ofrene.

Vi fikk ut regnskapene fra de mest aktive hjelpeorganisasjonene som har deltatt i gjenoppbyggingsarbeidet etter katastrofen, for å finne ut hvor mye av de innsamlede midlene som er brukt og på hvilke prosjekter. Organisasjonene opererte med mange ukjente koder for de forskjellige prosjektene sine og hadde dessuten delt opp hjelpearbeidet i mange faser med egne budsjetter. Dette gjorde tydingen og analysen av

innsatsen tidkrevende. Vi hadde mange samtaler og møter med flere av dem, og fikk en nærmere innføring i prosjektene som resulterte i tre sentrale intervjuer.

Samtidig fikk vi et tips om en forsker, Hans Skotte ved NTNU, som er svært kritisk til måten norske hjelpeorganisasjoner jobber på i Sri Lanka. Skotte er spesielt opptatt av at flere organisasjoner bidrar til byggingen av det han kaller spøkelsesbyer, nemlig gjenoppbygging av hus og byer på steder uten livsgrunnlag der få eller ingen av de hjemløse tsunami-ofrene vil bo. Også tidligere studier og artikler om gjenoppbyggingen av Bosnia etter krigen viser samme tendens.

NRK-kollega og utenriksjournalist Knut Magnus Berge var på vei tilbake til Sri Lanka ett år etter katastrofen og reiste til landsbyene Skotte refererte til, for å se fenomenet med egne øye og lage reportasje.

7. PUBLISERTE SAKER

05.12.2005, NRK Dagsnytt: Politidirektoratet somler med å få på plass et nytt registreringssystem.

Bakgrunn: Ifølge Reinås-rapporten og Stortingsmelding nr. 37 ble det påkrevd og lovet en teknisk oppgradering på flere områder. I en e-post fra Justisdepartementet fikk vi informasjon om at alle politidistriktene skulle få et nytt, felles, moderne dataverktøyet (DIR: Disaster Involved Registration) for å kunne registrere savnede eller skadde i større katastrofer.

Sak: En ringe/mailrunde til tillitsvalgte og operasjonsledere i 20 av 27 politidistrikter viste at systemet ikke var på plass. Ingen hadde fått opplæring og nesten ingen hørt om det engang.

13.12.2005, NRK Dagsnytt: Stor ressursmangel til å øve på kriseberedskap ved ambassadene.

Bakgrunn: Etter flodbølgekatastrofen påviste Reinås-utvalget store ressursmangler ved ambassadene som ble berørt: alt fra beredskapsplaner til teknisk utstyr. Regjeringen fulgte opp med løfter om planverk, jevnlig øvelser og nytt teknisk utstyr i Stortingsmelding 37.

Sak: En NRK-spørreundersøkelse til 105 ambassader og konsulater viste at under halvparten har øvd på kriseberedskap i 2005. Hver femte oppgir at grunnen er mangel på ressurser og ansatte.

14.12.2005, NRK Dagsnytt: Ambassaden i Bangkok er fortsatt ikke rustet mot katastrofer.

Bakgrunn: Da flodbølgen rammet Thailand fikk ambassaden i Bangkok kraftig kritikk for håndteringen av krisen. De ansatte ved ambassaden i Bangkok ble satt på en enorm prøve. De var ikke trent i krisehåndtering og hadde ingen operativ beredskapsplan eller nødvendig teknisk utstyr. I Stortingsmelding nr. 37 lovet UD at norske ambassader skulle fornye og forbedre sin kriseberedskap.

Sak: Ett år etter har ambassaden fortsatt ingen samordnet kriseplan med Utenriksdepartementet sentralt og heller ingen felles registreringsverktøy. De ansatte ved ambassaden har opplevd frustrasjon over manglende oppfølging fra UD.

15.12.2005, NRK Dagsnytt og Dagsrevyen: Bortkasta bistand Sri Lanka.

Bakgrunn: Givergleden til tsunami-ofrene var større enn noensinne. Til sammen hadde Norge samlet inn 650 millioner kroner.

Sak: Millioner av norske kroner som ble samlet inn etter flodbølgekatastrofen kan være bortkasta. De fire største hjelpeorganisasjonene bruker 130 millioner kroner på husprosjekter i Sri Lanka, på steder uten særlig livsgrunnlag. Ingen vil bo i husene.

17.12.2005, NRK Dagsnytt, Ukeslutt og Dagsrevyen: Sterke traumer blant overlevende.

Bakgrunn: Helsemyndighetene lovet hjelp til alle av de rundt 3000 rammede rett etter tsunamien. Men en stor gruppe rammede kom i skyggen.

Sak: NRKs spørreundersøkelse viste at de overlevende sliter med sterke traumer, er sykemeldte og har ikke fått den oppfølgingen de ble lovet. Tre har tatt sitt eget liv, ifølge støttegruppa. Fokus har vært på å hjelpe de pårørende i stedet.

20.12.2005, NRK Dagsnytt: Halvparten av de overlevende har ikke fått oppfølging fra fastlege.

Bakgrunn: Som et ledd i myndighetenes oppfølging av de rammede, ble fastlegene pålagt å kontakte pasienter som hadde oppholdt seg i katastrofeområdene for å tilby hjelp.

Sak: Nær halvparten av nordmennene som overlevde flodbølgekatastrofen i romjula i fjor har ikke fått oppfølging fra fastlege eller spesialist. Mange sliter med store problemer.

21.12.2005, NRK Dagsnytt: Barna som opplevde flodbølgen er hardt rammet.

Bakgrunn: En undersøkelse Norsk kunnskapscenter for vold og traumatisk stress har gjort blant 300 barn og unge, viste at over halvparten var i fysisk fare. Å kjempe for livet på egenhånd gjorde sterkt inntrykk på mange.

Sak: Mange barn og unge som opplevde katastrofen plages fortsatt av opplevelsene sine.

22.12.2005, NRK Dagsnytt: Nordmenn må klare seg selv i utlandet

Bakgrunn: I Questback spørreundersøkelsen kommenterte mange ambassader at nordmenn er for dårlig forberedt når de reiser utenlands. Ambassadørene mente nordmenn har for høye forventninger til hva utenriksstasjonene kan hjelpe oss med hvis det som det skjer kriser eller ulykker i utlandet.

Sak: Nordmenn på reise har altfor høye forventninger om å få hjelp fra ambassadene hvis det skjer noe. Flere utenriksstasjoner går inn for tvungen reiseforsikring og registreringsplikt.

25.12. 2005: Forsikringsbransjen føler seg ekskludert.

Bakgrunn: Etter flodbølgen lovet Utenriksdepartementet tettere oppfølging med eksterne aktører som reiselivs- og forsikringsbransjen og frivillige organisasjoner. Manglende kommunikasjon og samarbeid gjorde krisehåndteringen under flodbølgekatastrofen vanskelig.

Sak: NRKs undersøkelse blant ulike aktører i de ulike bransjene viste at svært få var invitert med på myndighetenes nye beredskapsplaner. I forsikringsbransjen beskrev selskapene den manglende kontakten som et problem.

28.12.2005, NRK Dagsnytt: Innsamla millioner på bok.

Bakgrunn: Gjennomgangen av regnskapene til de største frivillige organisasjonene viste at flere hundre millioner stod urørt. Organisasjonene vil ikke omdisponere pengene og har planer for tsunami-prosjekter i 5-10 år framover.

Sak: Flere hundre millioner kroner som ble samlet inn etter flodbølgekatastrofen står urørt. Men ifølge regelverket innad i hjelpeorganisasjonene kan pengene ikke brukes i

andre kriser. Sammenlignet med flodbølgekatastrofen har de jordskjelvrammede i Pakistan fått lite...

8. HVOR MANGE MÅ SPØRRES?

Hva er verdien av en undersøkelse gjort blant 105 ambassader eller 105 overlevende? I hvilken grad er svarene vi har fått representative? Hvor godt er Questback som verktøy og metode?

Dette er viktige spørsmål enhver redaksjon må ta stilling til før egne undersøkelser publiseres som sannheter i avisa eller på lufta.

I alle sakene redegjorde vi for grunnlaget for undersøkelsene våre: Hvor mange som har deltatt og hvor mange som utgjør den totale mengden. I den anonyme undersøkelsen blant overlevende ble resultatene kommentert av fagfolk og psykologer som har arbeidet med tsunami-overlevende, og Nasjonal Støttegruppe etter Flodbølgekatastrofen som har mange kontakter med de rammede. Alle vår kilder bekreftet bildet som avtegnet seg i undersøkelsen. Saken ble ytterligere forsterket gjennom de uavhengige berørte vi fant frem til: De som ikke var medlemmer av støttegruppen, og som var kommet i skyggen av katastrofen.

Hvor mange "caser" skal til for å bekrefte en sak? Og er journalister avhengig av forskere for å tegne et bilde av virkeligheten?

Vårt svar på det siste spørsmålet er "nei". Den sedvanlige saken har en case og en ekspert som bekrefter den journalistiske vinklingen. I vårt tilfelle har vi gjennom spørreundersøkelsene snakket med hundrevis av "caser". I undersøkelsen blant de overlevende, fortalte de om de samme problemene, de samme opplevelsene og den samme frustrasjonen. Resultatene vi kom frem til er muligens ikke dekkende for alle de 3000 overlevende. Likevel gir undersøkelsen et godt grunnlag for å fortelle disse menneskenes historie og sette søkelyset på myndighetens løftebrudd.

9. KONKLUSJON

Dagsnytt sitt prosjekt satte flere nyhetssaker på dagsorden i en tid der mange andre medier registrerte ettårsdagen etter tsunamien på generelt vis. Prosjektet viser hvor viktig det er å snakke med alternative kilder og ikke minst mange nok berørte for å etterprøve myndighetene. For mens Utenriksdepartementet hevdet at kriseberedskapen nå var betydelig opprustet og iverksatt, fortalte ambassadene selv at det nye planverket lå i skuffen. Og mens Justisdepartementet sa at et nytt registreringsverktøy til bruk i store kriser var blitt gjort tilgjengelig, hadde politi over hele landet ikke engang hørt om systemet. Helsedepartementet understreket hvor godt hjelpeapparatet fungerte, men de overlevende selv beskrev en tung hverdag, uten den hjelpen de følte de trengte.